
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

233 A 197 (13)

HET
VADERLAND.

V.

Januarij 1831.

In 's *Gravenhage*, bij
S. DE VISSER.
MDCCCXXXI.

*Boni civis est praesentem reipublicae
statum tueri.*

De Staat, waarin de inwoners de meest burgerlijke en godsdienstige vrijheid genieten, is die, waarin de beste wetten heerschen, en deze door hen, die regeren zoo wel als die geregeerd worden, met de meeste naauwgezetheid worden onderhouden. Want, gelijk in het zedelijke zoo ook in het staatkundige, daar, waar de meeste orde en het meeste regt wordt gevonden, bestaat ook de meeste vrijheid.

Deze waarheid, welke meer bevat, dan al de dagelijks voorkomende uitwijdingen over vrijheid, gelijkheid, regten van den mensch en burger en wat dies meer zij, is van eene bijzondere toepassing bij de beschouwing van elken regeringsvorm, welke, als het ware, de band is, waardoor alle maatschappelijke betrekkingen worden vereenigd, en waarvan de strekking moet zijn, om aan de natie het genot van ware vrijheid te verzekeren.

Op volmaaktheid kan de grondwet van het koninkrijk der Nederlanden, even min als eenige andere menschelijke instelling, aanspraak maken; intusschen verdient dezelve onder de maatschappelijke verdragen, welke de tegenwoordige tijd heeft opgeleverd, hoog te worden aangeteekend. Inderdaad, de grondbeginselen, welke dezelve bevat, zijn de meest geschikte, om het algemeen welzijn, de orde en het regt te verzekeren, en aan de natie de meest moge-

lijke, zoo individuele als staatkundige vrijheid te waarborgen, welke, om niet in losbandigheid te ontaarden, zich behoort te bepalen bij het volle genot van het regt van eigendom, de persoonlijke zekerheid en eenen doelmatigen invloed op de regering. Deze zijn toch de voorregten, waarop al de leden der maatschappij aanspraak hebben, en welke de eigenlijke bestanddeelen van het geluk der volken uitmaken.

Wil men een op daadzaken gegrond bewijs voor de voortreffelijkheid dier grondwet, zoo zal men dat wel niet kunnen afwijzen, hetgeen diegenen hebben gegeven, welke zelve reeds sedert de invoering van dezelve de vernietiging van de daarbij gevestigde orde van zaken hebben voorbereid: zij toch hebben daarin niets kunnen vinden, waarop zij eenen regtstreekschen aanval hebben durven ondernemen, integendeel, zij hebben altijd, tot op het oogenblik van het uitbarsten van den opstand, op de striktste naleving dier grondwet, als het bolwerk der nationale vrijheid, ten sterkste aangedrongen.

De beschouwing van de voorname grondbeginselen van dezelve zal zulks overigens in een helder daglicht stellen, en tevens de gelegenheid verschaffen om te onderzoeken of, hetzij de ondervinding hetzij de veranderde omstandigheden, eene verandering dier grondbeginselen noodzakelijk maken.

Het eenig gebruik, hetgeen het volk ooit van zijne magt gemaakt heeft, is, zoo als de Lolme, in zijne beschouwing der engelsche staatsregeling, zich zeer eigenaardig uitdrukt, of om dezelve weg te geven of

om toe te staan, dat die hem ontnomen wordt. De waarheid van dit gezegde heeft de ondervinding meer dan voldoende bewezen, en wat men ook moge droomen van zoogenaamde Souvereiniteit des volks, zoo is dit zeker, dat nergens het volk minder genot heeft van vrijheid en staatkundige voorregten, dan juist daar, waar aan hetzelfde het oppergezag wordt toegeschreven.

Eene zuivere volksregering heeft mogelijk nimmer dan in theorie bestaan, en is, ten minste in den tegenwoordigen stand der maatschappij, niet denkbaar. Zoo als reeds vroeger is opgemerkt geworden, is het regt om hare vertegenwoordigers te verkiezen, het eenige, het geen met eenig goed gevolg aan de natie kan worden toegekend; doch ook zelfs dit regt, wil men het aan die leden der maatschappij, welke bij derzelver bestaan en welvaart wezenlijk belang hebben, verzekeren, behoort aan bepalingen, welke strekken om dat doel te bereiken, te worden onderworpen.

Engeland, het geen onder de staten van Europa langen tijd de eenige is geweest, welke eenen vertegenwoordigenden monarchalen regerings-vorm heeft bezeten, leert de ongelegenheden kennen, welke aan de regtstreeksche uitoefening van het verkiezing-regt zijn verbonden, zoo wel als de misbruiken, welke daarvan gemaakt zijn en nog worden. De benoeming van een nieuw parlement levert gewoonlijk tooneelen op van wanorde, zedeloosheid en allerlei buitensporigheden; terwijl veranderde omstandigheden zeer dikwijls de bepalingen, waaraan het kiesregt onderworpen is, in strijd doen zijn met den bestaanden staat

van zaken; de klagten over de misbruiken, welke hieruit ontstaan, doen zich even luid hooren, als het gevaar, hetgeen in eene parlements hervorming voor dat magtig, doch in moeilijke omstandigheden verkeerd Rijk thans gelegen is, zich doet gevoelen.

Onze Grondwet heeft deze bezwaren weten te voorkomen, door de instelling van vaste kies-kollegien, waardoor aan de natie haar regt en een doelmatige invloed op de keuze harer vertegenwoordigers in de Staten-Generaal verzekerd, en omkoopingen benevens andere schandelijke kunstgrepen, zoo niet onmogelijk, ten minste hoogst moeilijk gemaakt worden. De verkiezingen geschieden bij opklimming, en ieder, die tot het doen eener keuze in onderscheidene betrekkingen wordt geroepen, kan dezen burgerplicht verrigten zonder de hulp of inlichting van anderen noodig te hebben; hetgeen voorzeker bij onmiddellijke verkiezingen niet altijd het geval kan zijn. De natie, de ingezetenen der steden en de bewoners van het platte land, of eigenlijk diegenen onder hen, welke iets te beschermen en dus een regt om vertegenwoordigd te worden hebben, kunnen geacht worden, genoegzaam bekend te zijn met de zoodanigen uit hun midden, welke de meeste geschiktheid hebben, om het eerste kies-kollegie uit te maken. Deze keuze valt onder het bereik van ieder stemgeregtigden, hij kan die uit zijne eigene wetenschap doen, daar integendeel, wanneer hij de benoeming tot de provinciale Staten zoude moeten verrigten, hij ligtelijk de speelbal en het werktuig zoude worden van en, die naar het bewind staan, hetgeen dan nog

meer het geval zoude wezen , bij eene regtstreeksche benoeming der leden voor de Staten-Generaal. De stedelijke raden en landelijke kies-kollegien , vereerd met het vertrouwen hunner mede-ingezetenen , kunnen gerekend worden meer bekend te zijn met menschen en zaken en derhalven ook meer berekend , om voor het volgende kies-kollegie , de provinciale Staten , eene doelmatige keuze uit te brengen , waarin dan ook aan de voornaamste grondeigenaars , als leden der ridder-schap hun deel is aangewezen. Het is dit provinciaal kies-kollegie , aan hetwelk tevens de zorg voor de provinciale belangen is opgedragen , hetgeen wederom , door de behandeling van zaken , het meest bekend is met de personen , aan welken de algemeene belangen het veiligst kunnen worden toevertrouwd , en dus het best kan beoordeelen , wie waardig moeten worden gerekend , om , bij de behandeling dier belangen , de natie te vertegenwoordigen.

De vraag is hier niet , of deze manier van het verkiezings-regt uit te oefenen ook niet hare gebreken heeft , of men verzekerd kan zijn , dat op deze wijze altijd de beste keuze zal geschieden , en dat nimmer eenige vreemde invloed op de onderscheidene kies-kollegien zal worden uitgeoefend : Maar deze is de vraag , of dit stelsel van verkiezing niet eene meerdere waarschijnlijkheid , dan eenig ander aanbiedt , dat de belangen der natie aan die genen zullen worden toevertrouwd , die het meeste aanspraak op dat vertrouwen kunnen maken , en het antwoord kan niet wel twijfelachtig wezen.

Alles hangt te dezen , immers voor het grootste

gedeelte , van de eerste keuze , die door het volk zelf geschiedt , af , de verdere verkiezingen zijn daarvan de natuurlijke gevolgen . Deze eerste keuze derhalve is van het grootste gewigt , en ieder beminnaar van zijn vaderland moet , in het belang van den Staat , eenen hoogen prijs stellen op de uitoefening van zijn stemregt , waardoor hij op de doelmatigste wijze tot het daarstellen der nationale vertegenwoordiging medewerkt .

Indien ongelukkigerwijze aan deze verkiezingen niet overal dat belang wordt gehecht , hetgeen het gewigt der zaak vordert , zoo bewijst dit niets anders , dan de onvolmaaktheid van alle menschelijke instellingen , en er bestaat geen grond om te vooronderstellen , dat de belangstelling in de uitoefening van het kiesregt , voor zoo verre dezelve niet door andere middelen wordt opgewekt , zoude vermeederen , bijaldien aan hen , die nu met de benoeming der eerste kies-kollegien zijn belast , de keuze der volksvertegenwoordigers zelve wierd opgedragen .

Een bekend en kundig staatsman , aan wien de natie voor een groot gedeelte deze instelling te danken heeft , was in 1814 van oordeel , dat de openbare meening geene onmiddellijke verkiezingen vorderde .

« Men was , » zegt hij in een onlangs uitgegeven geschrift « de volksvergaderingen moede , die regt-
« streeks tot de willekeurige heerschappij hadden
« geleid . Het democratisch beginsel was veracht en
« de bespotting der wereld geworden . Eene getem-
« perde monarchale magt vereenigde aller wenschen ,
« en het kiesregt werd in overeenstemming daar-

« mede vastgesteld. — Tegenwoordig » laat hij echter daarop volgen « heeft een nieuw geslacht andere denkbeelden opgevat; de gebeurtenissen sedert veertien jaren hebben daartoe bijgedragen, en de zucht tot vrijheid klopt op nieuw in aller harten: het komt mij voor, dat de openbare meening tot de directe verkiezingen overhelt. »

Hetgeen in 1814 waar was, zal thans geene dwaling zijn; het geslacht, hetgeen toen geene onmiddellijke verkiezingen verlangde, is nog niet van de aarde verdwenen, en het bewijs ontbreekt, dat een nieuw geslacht andere denkbeelden heeft opgevat, terwijl het moeilijk te begrijpen is, hoe de sedert veertien jaren plaats gehad hebbende gebeurtenissen tot deze verandering in de openbare meening zouden hebben kunnen bijdragen. Evenmin nu als toen, zal men volksvergaderingen wenschen, van welke de ondervinding had bewezen, dat zij tot eene willekeurige heerschappij konden leiden. Evenmin nu als toen, kan men de invoering van democratische beginselen verlangen, welke eerst regeringloosheid met al derzelve schrikbarende uitwerkselen, en spoedig despotismus ten gevolge moeten hebben. Ja, evenzeer als toen eene getemperde monarchie aller wenschen vereenigde, zoo beschouwt ook nu het beste en verlichtste gedeelte der natie de koninklijke magt, als het plegtanker van het ware volksgeluk.

De zucht, niet tot losbandigheid, maar tot redelijke vrijheid, welke nimmer heeft opgehouden in het hart van ieder opregt Nederlander te kloppen, zal hem dan ook de voorkeur blijven doen

geven aan een kiesregt, hetgeen het meest in overeenstemming is met die monarchale beginselen, welke den grondslag van zijnen gelukkigen regeringsvorm uitmaken. De openbare meening, wel ingelicht, kan niet overhellen tot een meer onmiddellijk verkiezingstelsel, waarvan de gevolgen thans wel geene andere zullen zijn, dan welke in 1814 daarvan gevreesd werden; en ware het dat die openbare meening eene verkeerde strekking met betrekking tot dit gewichtig punt had genomen, hetgeen niet kan voorondersteld worden, zoo is het meer dan tijd, dat dezelve van deze dwaling worde teruggebracht; doch het Nederlandsche volk zal geen grondwettelijk beginsel willen verlaten, waarvan de deugdelijkheid op eene goede theorie berust, en door de praktijk niet is tegengesproken.

De regeling dezer staatkundige voorregten, welke aan de natie door de grondwet zijn toegekend, is bij artikel 6 van dezelve aan de provinciale en plaatselijke reglementen overgelaten, waartoe aanleiding schijnt gegeven te hebben de bedenking, dat plaatselijke aangelegenheden ligtelijk eene verscheidenheid en de ondervinding somtijds eene verandering noodzakelijk zouden kunnen maken. Ten einde echter eenmaal tot vastheid te geraken en de onbepaalde zucht tot verbeteringen te beperken, heeft artikel 7 bepaald, dat de beschikkingen dezer reglementen, welke hierop betrekking hebben, op het einde van het tiende jaar na de afkondiging der grondwet, als een deel van dezelve uitmakende, moeten beschouwd worden.

Twijfelachtig is de doelmatigheid dezer laatste bepaling, daar ook in een later tijdvak veranderde plaatselijke omstandigheden veranderingen in de vereischten van het stem- en kiesregt noodzakelijk zouden kunnen maken, welke hierdoor zoo goed als onmogelijk moeten worden gerekend. Doch zeker is het, dat dit punt, op zichzelve beschouwd, nimmer eenen genoegzamen grond kan opleveren, om tot eene geheele herziening der grondwet over te gaan.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible due to the quality of the scan.